

Ni-niregatik-niretzat

IKER IRAOLA ARRETXE
EHU-KO IRAKASLEA

Modernitatea ezaugarritu zuen aurrerabidearen ideia nahiz kontaktuz handiak krisian daude aspaldidanik. Horien ordez, lotura hain esturik gabeko errelatoek hartu zuten indarra; eta subjektu kolektiboari gizabanakoa gailendu zitzaion. Errealitatean, hala ere, gizabanakoaren eta kontaktuz kolektiboaren gailentasunaren arteko hartu-eman hori oso aspaldikoa da; esan nahi baita gatazka hori lehenago ere gertatu izan dela. Nolanahi ere, 1990eko hamarkadatik aurrera (eta kontuan hartu beharko genituzke Sobietar Batasunaren erorketa, AEBen gailentasun militarra, Ongizate Estatu deiturikoaren krisiaren areagotzea, eta abar) bazirudien modernitatea atzean geratzen ari zela eta garai berri bati hasiera ematen ari zitzaiola, etapa berri izenik jartzeko eta bere ezaugarriak mugatzeko adostasunik ez bazen ere: modernitate aurreratua, modernitate berantiarra, postmodernitatea, eta abar.

Azken hamar bat urteotan joera hori ez da hain argia, nire ustez. 2008an hasitako krisialdi ekonomiko handiaren ostean, zeina historiako liburuetara *Atzeraldi Handia* izenarekin pasako dela dirudien, pentsamendu politikoaren alorrean egile modernoak berriz itzuli ziren lehen lerrora. Hala da liburuen salmentei soilik erreparatzen badiegu, gutxienez. Edonola ere, egiturazko joera orokor horiekin batera, zalantzarik gabekoa iruditzen zait eztabaida publikoan maila

Gobernuetatik eta erakundeetatik dimentsio kolektiboa lehenesten duten politikak eta kontaktuz bultzatu daitezkeen bezala, errealitatea norbanakoaren praktiketara eta arduretara ere mugatu dezakete

indibidualean zentratutako diskurtsoek eskuratutako indarra; eta horren atzean helburu politikoak egon badirela. Izan ere, aldaketa estrukturalak marko teoriko orokor bat behar duten bezala, eguneroko praktika bat ere ezinbestekoa da lelo orokorrekiko jardunera ez mugatzeko; eta bien arteko hartu-emana bilakatzeko da funtsezko, beraz.

Administrazio publikoek, errealitatea definitzeko eta gizartean nagusi bilakatzeko diren diskurtsoak eta ikusmoldeak hedatzeko duten gaitasuna dela eta, rol nabarmena jokatzeko dute afera honetan guztian. Esan nahi dut gobernuetatik eta erakundeetatik dimentsio kolektiboa lehenesten duten politikak eta kontaktuz bultzatu daitezkeen bezala, errealitatea norbanakoaren praktiketara eta arduretara ere mugatu dezaketela. Beti

iruditu zait oso argigarria, eta paradokoa, nola langile grebetan *lanerako eskubidea* aldarrikatzen den gehiengoaren interesen alde egin beharko luketen administrazio batzuetatik, noiz eta soilik greba testuinguru horietan, irakurketa indibidualista bat bultzatuz. Norabide horretan doazen adibideak ugariak dira, tamalez.

Bada, aukeraketa hori areagotzen ari da pandemiaren testuinguruan, nire ustez. COVID-19ari loturiko osasun larrialdia, gaixotzeko arriskua, bizitza sozialari ezarritako mugak... astunak egiten ari dira, eta nekea nabaritzen da edonon. Zaila izango da beste modu batera izatea, ziurrenik. Baina logika indibiduala gailentzera daraman testuinguru orokor honetan, non “ni, niregatik eta niretzat” izan daitezkeen leloa, uste dut botere politikotik funtsezko egiteko bat dagoela indarra, hain zuen, kontrako norabidean jartzen: maila kolektiboa lehenesten eta zaintzen duten praktika zehatzetan nahiz kontakizunetan.

Zorionez, herri mailan, batez ere, halako adibideak egon badaude gurean. Udal zehatz batzuek bultzatutako zaintza ekimen komunitarioetatik hasita, mugimendu sozialen jardun oparo eta askotarikora. Neoliberalismoak amestutako gizaki isolatu eta berekoia, izan ere, ezinezkoa baita mundu errealean; eta behin eta berriz mahai gaineratzen da gizakia izaki soziala dela, baita testuinguru pandemiko oker honetan ere. ●